

نقش مرتبط معماری و اجتماع بر بازپروری نوجوانان بزهکار (چالش ها و راهکارها)

1. فرناز ایمن پور

1. کارشناس معماری-دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر farnazimenpour@gmail.com

چکیده

امروزه علوم رفتاری کودکان، محیط و جامعه ارتباطی آنان موضوعی است که در مطالعات خالقان فضا (معماران، طراحان) و متخصصان اجتماعی (جامعه شناسی، و روانشناسی) مورد کم توجهی قرار گرفته است. کودکان و نوجوانان مجرم و محکوم به جرم پا به عرصه محیط کلان دنیا نگذاشته اند، بلکه تنها مقبولیت آنها درگیر شدن با محیط و علوم رفتاری آن بوده است. این علوم رفتاری بسته به محیط انعطاف داشته و گاهی جامعه و شرایط محیطی کودک او را به سمت یک الگوی رفتاری متفاوت (مناسب یا نامناسب) می کشاند. علوم محیطی قادر نبوده اند آنگونه که بایسته و شایسته است چهارچوب نظری قانع کننده ای برای نقش اجتماع و برای ادراک فضا و محیط کودکان و عکس العمل هایشان بدست آورند. فرآیند ارتباط بین مفاهیم فضایی، محیطی و اجتماعی از طریق تمرکز روی نظریات جامعه شناسان و بخصوص پیشنهادات فضایی معماران می تواند راهگشا و در مانی حکیمانه باشد. مقاله نتیجه می گیرد مادامی که ادراک مناسبی از ارتباط بین در انتها هرگونه تلاشی در این زمینه از فقدان یک رفتار- محیط- جامعه بدست نیاید چهار چوب مناسب در رنج خواهد بود، و همچنین جایگزین کردن محیط های رفتاری متناسب به عنوان فضای درمانی به جای کانون های اصلاح و تربیت عصر امروز که بیشتر نقش حراست و پاسبانی از کودک و نوجوان بزهکار را دارند بسیار ضروری می باشد.

واژگان کلیدی: بزهکاری، علوم رفتاری، اجتماع، محیط، فضای درمانی

مقدمه

بی تردید در عصر حاضر موضوع کودکان و نوجوانان بزهکار یکی از مسائل دشوار و ناراحت کننده ای است که توجه بسیاری از متخصصان از جمله روان شناسان، جامعه شناسان و بالاختص معماران زمینه گرا را به خود جلب کرده است. آنها بیشتر به دنبال این موضوع هستند که، چرا این کودکان در این جرائم پرخاشگرانه، ستیزه گزی، کج روی شرکت کرده و چگونه می توان از جرائم آنها پیشگیری کرد. دیدگاه های متفاوتی در این زمینه مطرح است، که روان شناسان به بعد روانی (عاطفی و خانواده)، جامعه شناسان به بعد اجتماعی (بحران و رفتار انحرافی)، و معماران به بعد محیطی (فضا و محیط کالبدی) پرداخته اند. علی رغم اینکه در این زمینه تحقیقات زیادی از طریق روان شناسان و جامعه شناسان انجام شده، ولی تجربه نشان داده که این علوم در کنار همه تلاش و پیشرفت شان نیاز به توجه و واکاوی بعد دیگری که همانا بعد طراحی و معمارانه است دارند. بزه کاری کودکان و نوجوانان و تبعات آن در جامعه ابعاد گوناگونی را شامل می شود و همچنین لازم به ذکر است که، بزهکاری در کشور ما (ایران) به کل جرائمی گفته می شود، که در صورت ارتکاب، به موجب قصاص، دیات، حدود و تعزیرات دارای مجازات هستند. برای کودکان